

عنوان مقاله:

تفاوت علم با وجود ذهنی از دیدگاه ملاصدرا

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های تعلیم و تربیت اسلامی، دوره 3، شماره 5 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

اکبر گلی ملک آبادی - عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

وجود ذهنی و علم در بعضی از امور نفسانی با یکدیگر مشترکند. تفاوت مسیله وجود ذهنی و موضوع علم بحث دقیقی دارد و در پرتو آن روشن می شود که وجود ذهنی در سایه علم (نه معلوم خارجی) که وجود خارجی دارد، جایگاهش در نقش است و از این جهت، وجود ظلی نامیده می شود. ملاصدرا تلاش کرده تا مسیله وجود ذهنی و علم را به گونه ای از هم جدا سازد و در کتابهایش مرزهای هرکدام را مشخص کند. وی در کتاب اسفار خود مسیله وجود ذهنی را در باب امور عامه مطرح کرده و آن را از تقسیمات اولی وجود به شمار آورده است. با این بیان که الموجود اما خارجی و اما ذهنی و بحث علم را در مرحله دهم کتاب اسفار در جلد سوم مطرح ساخته و فرموده است: من عوارض الموجود بما هو موجود... هو ان الموجود اما عالم او معلوم. ملاصدرا وجود ذهنی را ظل علم می داند و معتقد است علم وجود خارجی است و وجود ذهنی در سایه علم به وجود می آید. بین علم و وجود ذهنی تفاوت جوهری وجود دارد؛ علم وجودی اصیل است؛ ولی وجود ذهنی، وجودی ظلی است. بین علم که امری نفسی، و وجود ذهنی که امری قیاسی است، تفاوت است، لذا هریک از این دو امر بخشی از فلسفه را اشغال کرده اند. تفاوت علم با وجود ذهنی از حیث نشاء وجود است، نه از لحاظ اعتبار و حیثیت.

کلمات کلیدی:

وجود ذهنی، وجود خارجی، علم حصولی، علم حضوری، قیام صدوری، قیام حلولی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/948499>

